

KONGELIG RESOLUSJON

Kommunal- og moderniseringsdepartementet
Statsråd: Jan Tore Sanner

Ref.nr.:
Saksnr.: 17/1754
Dato: 27. oktober 2017

Erstatning til ansatte i staten ved skade på eller tap av private eiendeler i forbindelse med tjenesten

1. Innledning

Saken gjelder revisjon av kongelig resolusjon 10. juni 1983 om erstatning til statstilsatte ved skade på eller tap av private eiendeler i forbindelse med tjenesten. Etter denne kongelige resolusjonen har staten påtatt seg et visst erstatningsansvar for tingskade som statsansatte påføres ved skade på eller tap av private eiendeler i forbindelse med tjenesten. Utkast til kongelig resolusjon om erstatning til ansatte i staten ved skade på eller tap av private eiendeler i forbindelse med tjenesten har vært forelagt samtlige departementer.

Kongelig resolusjon 10. juni 1983 om erstatning til statstilsatte ved skade på eller tap av private eiendeler i forbindelse med tjenesten lyder slik:

1. Erstatning kan etter søknad gis ved skade på eller tap av private eiendeler når skaden/tapet er skjedd i tilknytning til tjenesten ved tyveri, innbrudd, naturskade, brann o.l.
2. Erstatning gis ikke for tap som er eller vil bli dekket gjennom forsikring, hjemforsikring o.l., bortsett fra eventuell egenandel.
3. Ved vurdering av om det økonomiske tapet helt eller delvis skal dekkes, tas særlig hensyn til om den tilsatte har utvist alminnelig aktsomhet.
4. Det enkelte departement avgjør om erstatning skal gis og i tilfelle med hvilket beløp. Avgjørelsesmyndigheten kan delegeres til underliggende etater med godt utbygget administrasjon.
5. Vil fagdepartementet innvilge erstatning med mer enn kr. 20 000, må Arbeids- og administrasjonsdepartementets samtykke først innhentes. I slike tilfeller bør fagdepartementet gi en kortfattet fremstilling av sakens fakta, i tillegg til en begrunnet vurdering av erstatningsspørsmålet.

2. Hvilke private eiendeler som kan erstattes

Resolusjonens punkt 1 angir hvilke private eiendeler som kan erstattes. Etter denne bestemmelsen kan skade på eller tap av private eiendeler til ansatte i staten erstattes når skaden eller tapet har skjedd i tilknytning til tjenesten ved tyveri, innbrudd, naturskade, brann og lignende.

Bestemmelsen er ikke uttømmende med hensyn til hvilke skadetilfeller som dekkes. I praksis utbetales erstatning etter resolusjonen av 1983 også for skade på eller tap av private eiendeler som oppstår ved hendelige uhell. Etter departementets syn er det derfor hensiktsmessig at skade

eller tap som følger av hendelige uhell nevnes uttrykkelig i resolusjonen, jf. resolusjonens punkt 1.

Begrepet ansatte i staten omfatter både embetsmenn og statsansatte. Med private eiendeler som kan erstattes etter bestemmelsen menes klær og andre gjenstander som den ansatte enten har benyttet i tjenesten, eller som er brakt med til tjenestestedet og som det er naturlig at den ansatte har til stede.

3. Erstatning for skade på bil

Den kongelige resolusjonen av 1983 har ingen uttrykkelig bestemmelse om erstatning for skade på arbeidstakers bil som er benyttet i tjenesten. I praksis gis imidlertid erstatning for skade på bil i henhold til resolusjonen. Det fremgår av merknadene til resolusjonen, inntatt i Statens personalhåndbok, at i slike tilfeller gis erstatning for å dekke enten summen av egenandel og bonustap, eller reparasjonskostnadene. Det rimeligste av disse alternativene velges. Bilen må imidlertid ha vært benyttet i tjenesten etter tillatelse. Dersom bilen har vært benyttet bare fordi det har vært ansett som mest praktisk, har ikke erstatning vært gitt.

Departementet mener det er hensiktsmessig med en bestemmelse om erstatning for skade på arbeidstakers private bil, hvor vilkåret om at bilen må være benyttet i tjenesten etter tillatelse for at en skade kan erstattes kommer klart til uttrykk, jf. resolusjonens punkt 2. Dette innebærer en kodifisering av gjeldende praksis i henhold til resolusjonen av 1983. Bestemmelsen har til formål å klargjøre rettstilstanden og ivareta hensynet til forutsigbarhet. Departementet finner det videre hensiktsmessig at det fremgår uttrykkelig av bestemmelsen at tilsvarende gjelder ved skade på andre kjøretøy eller eiendeler som tilhenger eller tilhengerredskap som er benyttet i tjenesten.

Ved skade på ansattes bil, kan enten summen av egenandel og bonustap eller reparasjonskostnadene erstattes. Som etter resolusjonen av 1983 skal det rimeligste av disse alternativene velges. Resolusjonen åpner også for at erstatning kan beregnes ut fra bilens gjenkjøpsverdi i tilfeller hvor dette vil utgjøre et lavere beløp enn summen av egenandel og bonustap eller reparasjonskostnader. Tapet må uavhengig av hvilket alternativ som velges dokumenteres i form av prisoverslag eller takst fra enten forsikringsselskap eller bilverksted.

Reparasjonskostnadene for en skadet bil uten kaskoforsikring kan bli svært høye. Det er derfor departementets tilrådning at arbeidsgiver enten ikke samtykker til bruk av privat bil i tjenesten uten å stille som vilkår at bilen er kaskoforsikret, eller informerer arbeidstaker om at eventuell skade kan bli stående udekket dersom bilen ikke har slik forsikring. Dette gjelder i de tilfellene hvor det finnes alternativer som bruk av kollektivtransport eller tjenestebil. Dersom den ansatte er pålagt å benytte egen bil i tjenesten for å utføre sine arbeidsoppgaver, og arbeidsgiver ikke stiller tjenestebil til rådighet, vil situasjonen imidlertid kunne være en annen. Etter departementets vurdering er det i slike tilfeller tvilsomt om arbeidsgiver har hjemmel til å pålegge den ansatte å bekoste kaskoforsikring på bilen. En slik betingelse kan også i disse tilfellene virke urimelig overfor arbeidstaker.

4. Avgrensning mot tap som dekkes av forsikring

Erstatning gis ikke for tap som er eller vil bli dekket av forsikring, jf. resolusjonens punkt 3. Dette omfatter både forsikringsdekning gjennom arbeidsgiver og forsikring den ansatte har tegnet privat. I slike tilfeller kan eventuell egenandel dekkes. Dersom det er en mulighet for at tapet kan dekkes av forsikring plikter arbeidstaker derfor å søke tapet dekket av forsikringen, før det søkes om erstatning etter resolusjonen.

Erstatning etter resolusjonen gis heller ikke dersom tapet kan dekkes etter andre bestemmelser, som for eksempel særavtalene om dekning av utgifter til reise og kost innenlands og utenfor Norge. Resolusjonen er således subsidiær andre forsikrings- og erstatningsordninger. Dette er en videreføring av den kongelige resolusjonen av 10. juni 1983.

5. Aktsomhetskrav

Ved vurdering av om det økonomiske tapet helt eller delvis skal dekkes, tas særlig hensyn til om den ansatte har utvist alminnelig aktsomhet, jf. resolusjonens punkt 4. Dette er en videreføring av den kongelige resolusjonen av 10. juni 1983.

Det gis normalt ikke erstatning dersom arbeidstaker selv kan bebreides for tapet, for eksempel dersom verdifulle eiendeler har blitt forlatt ubevoktet eller arbeidstaker på annen måte må sies å ha opptrådt uaktsomt. Det kreves at den ansatte i egen interesse gjør det som er praktisk mulig for å ta vare på sine eiendeler. Har arbeidstaker utvist uaktsomhet som ikke karakteriseres som grov, kan det gis delvis erstatning.

6. Den enkelte virksomhet avgjør om erstatning skal utbetales

Arbeidsgiver avgjør, etter søknad fra arbeidstaker, om erstatning skal utbetales og med hvilket beløp, jf. resolusjonens punkt 5.

Dette er en endring sammenlignet med den kongelige resolusjonen av 1983. Etter denne avgjør det enkelte departement om erstatning skal gis og i tilfelle med hvilket beløp, men avgjørelsesmyndigheten kan delegeres til underliggende etater med godt utbygget administrasjon. Dersom fagdepartementet vil innvilge erstatning med mer enn kr. 20 000, må det innhentes samtykke fra Arbeids- og administrasjonsdepartementet (nå Kommunal- og moderniseringsdepartementet).

Departementet mener den enkelte virksomhet bør gis ansvar og myndighet til å avgjøre spørsmålet om utbetaling av erstatning i henhold til resolusjonen. Departementet legger derfor denne myndigheten til arbeidsgiver, og avvikler samtykkeordningen for erstatningsbeløp som overstiger kr. 20 000. Den enkelte virksomhet bestemmer hvem som utøver arbeidsgiverfunksjonen i dette henseende. Det kan for eksempel være den ansattes nærmeste leder eller virksomhetens personal- eller administrasjonsavdeling.

Den enkelte virksomhet skal behandle søknader om erstatning fra ansatte, og ta stilling til om erstatning skal gis, og med hvilket beløp. Erstatningsutbetalinger dekkes over virksomhetens

driftsbudsjett. Resolusjonen etablerer ingen plikt for arbeidsgiver til å utbetale erstatning, men gir hjemmel for at dette kan gjøres dersom vilkårene er oppfylt. Avgjørelsen om det skal gis erstatning eller ikke utgjør ikke et enkeltvedtak etter forvaltningsloven, jf. forvaltningsloven § 2.

7. Økonomiske og administrative konsekvenser

Den kongelige resolusjonen om erstatning til ansatte i staten ved skade på eller tap av private eiendeler i forbindelse med tjenesten medfører ikke økonomiske og administrative konsekvenser av betydning. Resolusjonen medfører ingen endringer i omfanget av erstatningsansvaret for staten eller hvem som skal belastes erstatningsutbetalingene. Overføringen av myndigheten til å avgjøre om erstatning skal utbetales til den enkelte virksomhet og avvikling av ordningen med samtykke fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet for utbetaling av erstatning som overstiger kr. 20 000, fører til en administrativ innsparing og effektivisering.

8. Ikrafttredelse

Kongelig resolusjon om erstatning til ansatte i staten ved skade på eller tap av private eiendeler i forbindelse med tjenesten trer i kraft 1. januar 2018.

Fra samme tidspunkt oppheves kongelig resolusjon 10. juni 1983 om erstatning til statstilsatte ved skade på eller tap av private eiendeler i forbindelse med tjenesten.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet

t i l r å r:

Det fastsettes regler om erstatning til ansatte i staten ved skade på eller tap av private eiendeler i forbindelse med tjenesten, i samsvar med vedlagte forslag.

Erstatning til ansatte i staten ved skade på eller tap av private eiendeler i forbindelse med tjenesten

I

1. Skade på eller tap av private eiendeler til ansatte i staten kan erstattes når skaden eller tapet har skjedd i tilknytning til tjenesten ved tyveri, innbrudd, naturskade, brann, hendelige uhell og lignende.
2. Skade på arbeidstakers bil kan erstattes dersom bilen er benyttet i tjenesten etter tillatelse av arbeidsgiver. Tilsvarende gjelder ved skade på andre kjøretøy eller eiendeler som tilhenger eller tilhengerredskap.
3. Erstatning gis ikke for tap som er eller vil bli dekket av forsikring, enten ved forsikringsdekning gjennom arbeidsgiver eller forsikring som den ansatte har tegnet privat. I slike tilfeller erstattes kun eventuell egenandel.
4. Ved vurderingen av om det økonomiske tapet helt eller delvis skal dekkes, tas særlig hensyn til om den ansatte har utvist alminnelig aktsomhet.
5. Erstatning kan gis etter søknad. Arbeidsgiver avgjør om erstatning skal utbetales, og i tilfelle med hvilket beløp. Erstatningsutbetalinger dekkes over virksomhetens driftsbudsjett.

II

Bestemmelsene trer i kraft 1. januar 2018.

Fra samme tidspunkt oppheves kongelig resolusjon 10. juni 1983 om erstatning til statstilsatte ved skade på eller tap av private eiendeler i forbindelse med tjenesten.